

lingen var dengang saa langt fremrykket, at jeg ikke vilde trække den længere ud. Jeg skal derfor nu paa eengang sige, hvad der forekommer mig væsentligt at være at sige om og, jeg maa tilstaae, imod dette Forslag. Jeg vilde dengang have begyndt, og jeg vil nu begynde med at sige, at den ærede Landstingsmand har Ret deri, at den Maade, hvorpaa Valgmandsvalget er foreslaaet ordnet i Lovudkastet, og den Maade, hvorpaa det første Valgmandsvalg er foregaaet, noget svækker Indflydelsen af Anvendelsen af Forholdstalsvalgmaaden ved det endelige Valg af Landstingsmændene. Det er ganske sandt, at, naar Vælgercorporationen først er sammensat ved almindelige Valg, kan hiin Indflydelse ikke blive saa stor, som den ellers vilde være; men den ærede Landstingsmand har Ret, naar han siger, at enhver Indflydelse af Forholdstalsvalgmaaden ved de endelige Valg paa denne Maade falder bort, og navnlig falder bort i Kjøbenhavn. Jeg vilde dengang have paaberaabt mig det sidste Landstingsvalg i Kjøbenhavn, og jeg vilde have sagt, at for alle dem, der deeltog i dette Valg, maatte det ligge klart for, at Mindretallet af Valgmændene ved Anvendelsen af Forholdstalsvalgmaaden fik en saa stor Indflydelse paa Valget, som de paa nogen Maade vilde have kunnet faae i Kjøbenhavn, selv om man havde ladet Forholdstalsvalgmaaden indtræde ved Valget af Valgmændene selv, naar man tager Hensyn til, hvorledes Stemmeforholdet stillede sig ved Valget af Valgmændene. Jeg vilde dernæst have sagt, og jeg skal nu sige, at ved Siden af det Meget, der kan siges til Bedste for Forholdstalsvalgmaaden, overseer den ærede Landstingsmand ubetvivl dog visse Betingelser, der nødvendigvis maae være tilstede, forat denne Valgmetode kan have sin Berettigelse. Jeg troer her at kunne kræve Anerkjendelse af nogen Formodning om Upartiffhed ved Bedømmelsen heraf, thi Enhver, der har deeltaget i vore offentlige Forhandlinger, veed, at jeg har været een af dem, der allersørst var villig til at anerkjende denne Valgmaade, og til at forsvare den, og

til at erkjende, at den ærede Landstingsmand havde indlagt sig en virkelig Fortjeneste ved at indføre denne Valgmaade hos os. Jeg har anerkjendt den, hvor den hidtil har været anvendt, navnlig der, hvor den har været anvendt i størst Omfang og med størst Betydning, nemlig ved Dannelsen af det tidligere Rigsraad; jeg har tidligere udtalt, at den efter alle Forhold var paa sin Plads og vel kunde anvendes der. Jeg troer endog, at jeg egentlig er Ophavsmanden til det Navn, hvorunder den nu gaaer, thi den ærede Landstingsmand har ikke selv, saavidt jeg huster, døbt sit Varn. Man søgte i lang Tid at lægge denne Valgmaade for Had ved at betegne de efter den foregaaede Valg som Minoritetsvalg, men jeg har i det forrige Rigsraad bestemt holdt paa, at de maatte betegnes som „proportionale Valg“, hvilket nu er blevet oversat ved Forholdstalsvalg, og jeg har udtalt, at i denne Forholdsmæssighed laa Valgmaadens Princip og Berettigelse. Det har i mine Tanker i Principet fuldstændig Berettigelse, at samtlige Vælgere, der dele sig efter forskellige Ansuelser, skulle medvirke til det endelige Resultat i Forhold til det Antal, hvori de ved Delingen slutte sig til de forskellige Ansuelser; men det er ikke nok, at Principet er rigtigt; der maa komme en saadan Anvendelsesmaade til, som gjør Metoden brugbar, og en saadan er ikke overalt tilstede. Jeg har nævnt et enkelt Tilfælde, hvor den var brugbar; jeg troer ogsaa, at Betingelserne for dens Anvendelse i det Hele ere tilstede, s. Ex. her ved vore Valg af Udvalg; men der er omvendt Forhold, hvor denne Valgmaade slet ikke med Held kan anvendes. Egentlig talt passer den kun, hvor man kan forudsætte, at alle eller dog næsten alle Vælgere virkelig deeltage i Valget, og hvor man derfor iforveien kan beregne Quotienten, saa at Vælgere derefter kunne ordne og aftale Alt med Hensyn til Valget. Dette er nu Tilfældet ved det sidste endelige Valg af selve Landstingsmændene; der veed man, hvormange Valgmænd man har, man veed altsaa, hvilken Quotient der vil give